

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku K. R. i T. R.
przy uczestnictwie J. Ł. i W. B.
o rozgraniczenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 października 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika J. Ł.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. akt [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od uczestnika J. Ł. na rzecz wnioskodawców
koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 360 (trzysta
sześćdziesiąt) zł.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy w K. dokonał rozgraniczenia bliżej opisanych nieruchomości stanowiących własność wnioskodawców K. R. i T. R. oraz uczestnika J. Ł. Apelacja uczestnika została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 26 czerwca 2019 r. Uczestnik wniósł skargę kasacyjną, opierając wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Istotne zagadnienie prawne wskazane we wniosku o przyjęcie skargi, dotyczy kwestii, czy na gruncie art. 153 k.c. w zw. z art. 29 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne, w ramach dokonywania sądowego rozgraniczenia nieruchomości na podstawie kryterium stanu prawnego, dopuszczalne jest korygowanie granic w stosunku do granic, określonych w akcie prawnym tworzącym ostatni stan prawny, poprzez korygowanie niedokładności zawartych w operacie podziału określonej działki, kreującym stan prawny granic nieruchomości.

W nawiązaniu do tak sformułowanej przyczyny kasacyjnej należy przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju prawa i orzecznictwa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Skarżący powinien sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy przedstawianiu Sądowi Najwyższemu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego na podstawie art. 390 k.p.c., zawrzeć we wniosku pogłębiony wywód

prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazać zasadność proponowanego sposobu jego rozstrzygnięcia, a także wadliwość rozwiązania przez Sąd drugiej instancji postawionego problemu prawnego w sposób rzutujący na wynik sprawy.

Przedstawione przez skarżącego zagadnienie nie spełnia przytoczonych wyżej wymagań, stanowi bowiem zakamuflowaną krytykę oceny dowodu z opinii biegłego geodety przeprowadzonej przez Sąd Rejonowy i zaakceptowanej w całości przez Sąd Okręgowy oraz poczynionych na jej podstawie ustaleń faktycznych i ocen prawnych. Jest kazuistycznie sformułowanym pytaniem o właściwy sposób rozstrzygnięcia sprawy, który, w ocenie skarżącego, powinien odpowiadać jego stanowisku prezentowanemu w toku tej sprawy oraz w apelacji. Zarzuty skargi kasacyjnej nie mogą być oparte na kwestionowaniu oceny dowodów i ustaleń faktycznych (art. 398³ § 3 k.p.c.). Sąd Najwyższy jako sąd prawa nie jest kolejną instancją rozpoznającą spór między stronami; jego kognicja sprowadza się do oceny zgodności z prawem wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie; zakres tej oceny został wskazany w art. 398¹³ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy przedstawił prawidłową i powszechnie aprobowaną w orzecznictwie i doktrynie wykładnię art. 153 k.c. oraz wyjaśnił, na czym polegało zastosowanie tej normy w rozpoznawanej sprawie. W nawiązaniu do wniosku o przyjęcie skargi należy zatem przypomnieć, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, stan prawny w rozumieniu art. 153 k.c. to stan wynikający w szczególności z tytułów własności, z orzeczeń sądów i decyzji administracyjnych, a także z map ewidencyjnych (katastralnych), przedstawiających konfigurację nieruchomości gruntowych, a niejednokrotnie pozwalających na ustalenie ich powierzchni (obszaru), mającej niekiedy - choć nie zawsze - istotne znaczenie przy ustalaniu przebiegu granic (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2017 r., III CSK 279/16, OSNC 2018, Nr 4, poz. 44 i powołane tam orzecznictwo). W tym kontekście istotne znaczenie mogą mieć dokumenty w postaci: map, wyrysów map, operatów geodezyjnych, wyników pomiarów geodezyjnych będących podstawą ewidencji gruntów i wpisów w księgach wieczystych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016 r., II CSK 836/15, nie publ.). W orzecznictwie wyjaśniono także, że sąd ustala stan prawny granic biorąc pod uwagę wszelkie środki dowodowe,

a zatem nie tylko dokumenty geodezyjne czy inne dokumenty urzędowe i prywatne oraz oględziny i opinie biegłych, ale także osobowe źródła dowodowe, w tym zeznania świadków i stron. Art. 153 k.c. zapewnia sądowi swobodę w zakresie wyboru środków dowodowych, na podstawie których następuje odtworzenie przebiegu granic, zaś wiarygodność i moc tych dowodów podlega swobodnej ocenie, stosownie do art. 233 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2000 r., I CRN 126/94, z dnia 28 marca 2000 r., II CKN 912/98, z dnia 21 lutego 2002 r., IV CKN 796/00 i z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 69/09, i z dnia 27 kwietnia 2018 r. IV CSK 210/17 - nie publ.). Uczestnik nie wykazał we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, aby na gruncie niniejszej sprawy zaistniała potrzeba kolejnego odniesienia się przez Sąd Najwyższy do wskazanego zagadnienia.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego na rzecz wnioskodawców, którzy wnieśli w terminie odpowiedź na skargę kasacyjną, orzeczono na podstawie art. 520 § 2 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz. U z 2018 r., poz. 265).

jw